

Αθήνα 27 Φεβρουαρίου 2024

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς

Τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Κωστή Χατζηδάκη

Θέμα: Εφαρμογή της 11^{ης} αρχής υπεύθυνου κρατικού δανεισμού της της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη (UNCTAD)

Στα πλαίσια της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη (UNCTAD) στην οποία συμμετέχει και η Ελλάδα, εκδόθηκε και έγιναν δεκτές κατευθυντήριες γραμμές για την διαχείριση του δημοσίου χρέους για την αποφυγή μελλοντικών χρεοκοπιών. Το έγγραφο αυτό φέρει τον τίτλο “Αρχές υπεύθυνου κρατικού δανεισμού” (Principles on Promoting Responsible Sovereign Lending and Borrowing) και είναι διαθέσιμο στην ακόλουθη ιστοσελίδα: <https://unctad.org/publication/principles-promoting-responsible-sovereign-lending-and-borrowing>

Στο προοίμιο του σχετικού εγγράφου αναφέρονται τα εξής:

«Οι κρατικές χρεοκοπίες συμβαίνουν για συστημικούς ή/και έκτακτους λόγους και λόγω της συμπεριφοράς των δανειστών ή/και των δανειοληπτών. Τόσο οι αναπτυσσόμενες όσο και οι ανεπτυγμένες χώρες - καθώς και οι διμερείς, πολυμερείς και ιδιωτικοί δανειστές - έχουν εμπλακεί ή επηρεάζονται από κρατικές χρεοκοπίες. Θα πρέπει να αποτραπεί η απειθαρχη, αναποτελεσματική, καταχρηστική ή μη συνεργατική συμπεριφορά τόσο των πιστωτών όσο και των κρατικών οφειλετών, προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι κρατικές αφερεγγυότητες και οι αρνητικές συνέπειές τους. Ο κρατικός δανεισμός και ο δανεισμός που γίνονται με συνετό και πειθαρχημένο τρόπο μπορούν να προωθήσουν την ανάπτυξη και την ανάπτυξη. αλλά η ανεύθυνη χρηματοδότηση μπορεί να έχει επιζήμιες συνέπειες για τη χώρα οφειλέτη, τους πολίτες της, τους πιστωτές της, τους γείτονές της και τους εμπορικούς εταίρους της. Αυτές οι επιπτώσεις μπορεί να επεκταθούν πολύ πέρα από την επικράτεια του ίδιου του κυρίαρχου οφειλέτη. Η ενθάρρυνση των υπεύθυνων κρατικών πρακτικών δανεισμού και δανεισμού είναι επομένως ένα θέμα πραγματικά διεθνούς ενδιαφέροντος. Ο κρατικός δανεισμός και ο δανεισμός συνδέονται εγγενώς με τη σκοπιμότητα των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας. Κάθε πλευρά μιας συναλλαγής κρατικού δανεισμού —ο δανειολήπτης και ο δανειστής— είναι υπόλογη για τη δική της συμπεριφορά σε αυτές τις συναλλαγές. Καμία πλευρά δεν μπορεί να μεταθέσει πλήρως στην άλλη το καθήκον να διασφαλίσει ότι η συμφωνία είναι οικονομικά επωφελής, οικονομικά υγιής, νομικά εξουσιοδοτημένη, κατάλληλα τεκμηριωμένη και προσεκτικά παρακολουθούμενη. Αυτές οι αρχές αποσκοπούν στην προώθηση πιο υπεύθυνης συμπεριφοράς και στην παροχή οικονομικού οφέλους τόσο στους κρατικούς δανειολήπτες όσο και στους δανειστές τους. Έχουν επίσης σχεδιαστεί με ολιστικό τρόπο και, ως εκ τούτου, προορίζονται να εφαρμοστούν σε κρατικούς δανειολήπτες, ανεπτυγμένες ή αναπτυσσόμενες χώρες, καθώς και στους δανειστές τους. Οι αρχές που προσδιορίζονται σε αυτό το έγγραφο ακολουθούνται ήδη από ορισμένους κρατικούς δανειολήπτες και δανειστές. Η κανονιστική συμβολή αυτών των Αρχών δεν έγκειται στη δημιουργία νέων δικαιωμάτων ή υποχρεώσεων στο διεθνές δίκαιο, αλλά στον προσδιορισμό, την εναρμόνιση και τη συστηματοποίηση των βασικών αρχών και βέλτιστων πρακτικών που εφαρμόζονται στον κρατικό δανεισμό και τον δανεισμό και στην επεξεργασία των επιπτώσεων αυτών των προτύπων και πρακτικών για τους δανειστές και δανειοληπτών σε

διεθνές επίπεδο. Αυτό το σύνολο αρχών θα πρέπει να εφαρμόζεται με την επιφύλαξη άλλων διεθνών κανόνων που αφορούν τη δράση των δανειστών ή των δανειοληπτών.”

Μεταξύ των αρχών υπεύθυνου κρατικού δανεισμού που προωθείται από το συγκεκριμένο έγγραφο είναι η αρχή της προστασίας των συμφερόντων των φορολογούμενων. Συγκεκριμένα η 11^η αρχή υπεύθυνου κρατικού δανεισμού έχει ως εξής:

«11. Γνωστοποίηση και δημοσίευση Οι σχετικοί όροι και προϋποθέσεις μιας χρηματοδοτικής συμφωνίας θα πρέπει να γνωστοποιούνται από τον κρατικό δανειολήπτη, να είναι παγκοσμίως διαθέσιμοι και να είναι ελεύθερα προσβάσιμοι εγκαίρως μέσω διαδικτυακών μέσων σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των πολιτών. Οι κρατικοί οφειλέτες έχουν την ευθύνη να αποκαλύπτουν πλήρεις και ακριβείς πληροφορίες για την οικονομική και χρηματοοικονομική τους κατάσταση που συμμορφώνονται με τις τυποποιημένες απαιτήσεις αναφοράς και σχετίζονται με την κατάσταση του χρέους τους. Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να ανταποκρίνονται ανοιχτά σε αιτήματα για σχετικές πληροφορίες από τα σχετικά μέρη. Οι νομικοί περιορισμοί στην αποκάλυψη πληροφοριών θα πρέπει να βασίζονται σε προφανές δημόσιο συμφέρον και να χρησιμοποιούνται εύλογα.

Επιπτώσεις:

- Εάν οι δανειστές αναμένεται να αναλάβουν τον κίνδυνο των κρατικών επενδυτικών τους αποφάσεων, είναι απαραίτητο να τους δοθούν οι πληροφορίες που απαιτούνται για να αναλύσουν σωστά αυτόν τον κίνδυνο πριν προβούν στην επένδυση. Ένας δημόσιος δανειολήπτης που δεν παρέχει πλήρη αποκάλυψη -με την επιφύλαξη μόνο μιας πολύ περιορισμένης κατηγορίας εξαιρέσεων που αφορούν την εθνική άμυνα- ή παραποιεί τις πληροφορίες του τη στιγμή που δημιουργεί ένα χρέος, δεν θα είναι σε θέση να υποστηρίξει ότι οι πιστωτές του έχουν ηθική ευθύνη να συμμετέχουν σε οποιαδήποτε απαραίτητη προπόνηση του δανείου στο δρόμο.
- Στο ίδιο πνεύμα, οι ουσιώδεις όροι (οικονομικοί και νομικοί) των εκκρεμών εκδόσεων χρέους ενός κράτους θα πρέπει τουλάχιστον να δημοσιοποιούνται στην επίσημη γλώσσα(ες) της χώρας.
- Οι οφειλέτες θα πρέπει να δημοσιοποιούν τη χρηματοοικονομική και οικονομική τους κατάσταση, παρέχοντας μεταξύ άλλων τις ακόλουθες πληροφορίες: (i) ακριβή και έγκαιρα δημοσιονομικά στοιχεία. (ii) το επίπεδο και τη σύνθεση του εξωτερικού και εσωτερικού κρατικού χρέους, συμπεριλαμβανομένων της λήξης, του νομίσματος και των μορφών τιμαριθμικής αναπροσαρμογής και δεσμεύσεων· (iii) εξωτερικούς λογαριασμούς· (iv) τη χρήση παραγώγων μέσων και την πραγματική αγοραία αξία τους· (v) χρονοδιαγράμματα αποσβέσεων και, (vi) λεπτομέρειες για κάθε είδους σιωπηρές και ρητές κρατικές εγγυήσεις. Οι κρατικοί δανειολήπτες μπορεί να επιθυμούν να εξετάσουν το ενδεχόμενο αποκάλυψης πληροφοριών μέσω διεθνών κανόνων, όπως το Ειδικό Πρότυπο Διάδοσης Δεδομένων του ΔΝΤ.»

Ενόψει των ανωτέρω ερωτάσθε αν τηρείται η ανωτέρω αρχή από την Ελληνική πολιτεία και αν δημοσιεύονται στα Ελληνικά οι ουσιώδεις όροι (οικονομικοί και νομικοί) των εκκρεμών εκδόσεων χρέους

Ειδικότερα ερωτάσθε αν και με ποιο τρόπο δημοσιοποιούνται οι ακόλουθες πληροφορίες σχετικά με το κρατικό χρέος

- (i) τα ακριβή και έγκαιρα δημοσιονομικά στοιχεία πάνω στα οποία στηρίζεται
- (ii) το επίπεδο και τη σύνθεση του εξωτερικού και εσωτερικού κρατικού χρέους, συμπεριλαμβανομένων της λήξης, του νομίσματος και των μορφών τιμαριθμικής αναπροσαρμογής και δεσμεύσεων·
- (iii) οι τυχόν εξωτερικοί λογαριασμοί
- (iv) η χρήση παραγώγων μέσων και η πραγματική αγοραία αξία τους· (v) τα χρονοδιαγράμματα αποσβέσεων και,
- (vi) οι λεπτομέρειες για κάθε είδους σιωπηρές και ρητές κρατικές εγγυήσεις. Οι κρατικοί δανειολήπτες αν γίνεται χρήση του Ειδικού Πρότυπου Διάδοσης Δεδομένων του ΔΝΤ.

Ασπασία Ιωάννη Κουρουπάκη
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Β1' ΒΟΡΕΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ